

Traditioneel maar toch vooruitstrevend

Op het eerste gezicht lijkt het bedrijf van Van Ruiten in Lisse traditioneel. Wie verder kijkt en vooral ook kennis maakt met de ondernemersgeest van de Van Ruitens, weet beter. Alle drie de mannen zijn volop actief en ruimdenkend. Ze denken na over modernisering door mechanisatie en handelen daarnaar.

Tekst: Ellis Langen | Fotografie: René Faas

De wind jaagt over de bedden met *Astrantia*'s. Al zijn de meeste al uit het steungaas geoogst, toch is het zonde van de bloemen die er nog staan. Nu de wind vrij spel heeft, scheuren de blaadjes en knopjes. Dat wordt niet veel meer. Het seizoen loopt ook op zijn eind. Marco van Ruiten van gebroeders Van Ruiten in Lisse zit aan de telefoon. De tafel is gedekt voor de lunch. In de bijkeuken staat de frietpan aan. "Doen we vrijwel nooit hoor", zegt zijn vrouw Jenny. Maar het is een speciaal moment. Dit is de laatste week van het drukke seizoen, de feestweek in Lisse ligt voor ze, hun vier personeelsleden zijn vrij en de kinderen komen niet thuis voor het middageten. Marco handelt een telefoontje met een energie-aanbieder af. "Als het goedkoper kan, stap ik over", besluit hij. Het bedrijf, dat hij samen met zijn broer Raymond en neef Barry runt, verbruikt jaarlijks 35.000 kuub gas.

OUDERWETS VERWARMD

Het bedrijf van Van Ruiten is wel vrij bijzonder te noemen. In de zomer worden er zo'n 2 miljoen bloemen gekweekt. Daarnaast worden jaarlijks ook ongeveer een half miljoen vaste planten voor eigen gebruik en voor de verkoop geteeld. Ook richtte het bedrijf zich tientallen jaren op de broei van tulpen in de winter. Dat gebeurde in de drie rolkassen. Hiermee produceerden de Van Ruitens voornamelijk voor Valentijn en internationale Vrouwendag. "Komend jaar is voor het eerst in onze geschiedenis de tulpenteelt verdwenen. Door een probleem met virussen bij onze leverancier en krimp in personeel", licht Marco toe.

Op de kwekerij is Phlox het hoofdgewas van de zomerbloemen met dit jaar ruim 1 miljoen stelen. Dan staat er verder nog *Scabiosa*, *Astrantia*, *Campanula*, margriet en *Alchemilla*. Vrijwel alles waar Van Ruiten zomers bloemen van snijdt, verkoopt het bedrijf in de winter als vaste plant. Marco: "Daar komt de *Actaea* als vaste plant alleen nog bij en van *Alchemilla* snijden we alleen bloemen."

Van de drie rolkassen worden er twee nog op de 'ouderwetse manier' verwarmd. De hoogrendementsketel staat in de schuur. 120 meter transportleiding hangt boven de grond en die brengt het warme water naar de kassen. De temperatuur in de kassen wordt op ongeveer 15 graden gehouden. De verste rolkas ligt op 150 meter van de schuur. "Wanneer het hard vriest, hebben we onderweg naar de kas zo'n vijf graden warmteverlies." In de andere rolkas hangt een kachel.

FOCUS OP PHLOXEN

In de drie rolkassen staan nu nog Phloxen. Hoe lang Van Ruiten daar nog van oogst, is ongewis. Hij hoopt tot eind oktober. "Een rekensom bepaalt de afloop van de teelt", legt de ondernemer uit. Het is afgelopen wanneer de kosten van het gas en de stroom niet meer opwegen tegen de productie en de prijs. Spaarlampen boven het Phloxen-gewas verlengen de

dag tot minimaal 16 uur. Die lampen hangen er nu voor het tweede jaar. Dat bevalt Marco goed. “Toen er nog geen licht hing, oogstten we dertig procent van het gewas en lieten we zeventig procent staan omdat er geen bloem in kwam. Met lampen is dat nu minimaal andersom.”

Vanwege het vroege voorjaar loopt de productie van Phloxen dit jaar ver vooruit. “We hopen dan ook dit keer eens honderd procent te kunnen oogsten.” Er worden elf verschillende kleuren Phloxen gekweekt. Drie daarvan worden niet verhandeld als vaste plant omdat het eigen soorten zijn ontstaan uit mutaties. Het gaat om een spierwitte, een roze en een bijzondere mutatie die geen bloem ontwikkelt, de ‘zwarte’ ‘Diamonds Black’. Deze soort doet het goed in de herfst. “Dit jaar hebben we deze zwarte Phlox ook in de zomer geprobeerd aan de man te brengen, maar dat lukte niet. Daarvoor heeft zij een te herfstachtige uitstraling.”

‘DAT IS VEEL WAARD’

Het bedrijf van Van Ruiten wordt weleens bestempeld als een ‘klassiek traditioneel bedrijf’. Zo staat er geen bosmachine; alles wordt geoogst en meteen gebost. Dat is niet voor niets zo. Een grote schuur voor een sorteer- en verwerkingsmachine ontbreekt en bovendien worden er veel verschillende bloemen geoogst. Maar Marco voegt er nog iets essentieels aan toe: “Onze mensen oogsten en bossen nog altijd sneller dan welke verwerkingsmachine ook.” Ook dát is in de huidige tijd opmerkelijk te noemen. Dat Van Ruiten voor een groot deel met vast personeel werkt en relatief weinig uitzendkrachten inhuurt. Marco ziet de invulling van dit arbeidsplaatje op het bedrijf ook niet snel veranderen. “Ons personeel is geroutineerd. Wat we ’s ochtends vragen, wordt goed gedaan en komt af, zonder dat we daar nog energie in hoeven steken. Dat is veel waard.”

In de toekomst ziet Marco overigens wel kansen om het werk op het bedrijf te vergemakkelijken en de productie te verhogen. Zo is dat bijvoorbeeld al gebeurd met de komst van de zelfrijdende tunnelspuitmachine. Van Ruiten heeft die twee jaar geleden samen met een machinefabrikant uitgedacht en ontwikkeld. Dat was nodig om de meeldauw in de hoofdtelst Phloxen de baas te kunnen blijven. “Of we kijken naar een andere manier van bestrijden of we stoppen met Phloxen”, zo verwoorde Marco drie jaar geleden zijn standpunt naar zijn compagnons.

EFFICIËNTIE-SLAG

Met de zelfrijdende tunnelspuitmachine rijdt Van Ruiten nu boven de bedden en de spuitbomen onder hem spuiten zijwaarts zodat de boven- en onderkant van het blad goed worden geraakt. Na twee jaar af en toe nog wat sleutelen, kan Marco nu veel voordelen opsommen. Door de goede bedekkingsgraad gebruikt hij minder werkzame stof en minder water. Ook kon hij dit jaar de overstap maken van chemische middelen naar alleen het gebruik van zwavel tegen meeldauw. De bestrijding van meeldauw kost nu dus veel minder geld en tijd. “Zo is het personeel ook geen tijd meer kwijt om de blaadjes met meeldauw er af te halen.” Dit jaar reed de tunnelspuitmachine ook over de Scabiosa om meeldauw te bestrijden. Marco is ervan overtuigd dat door het gebruik van deze machine het areaal in de toekomst efficiënter gebruikt wordt. “Zo zijn we naar smallere bedden met Phloxen gegaan en kunnen we ze nu ook dichter planten. Het kan zomaar zijn dat door deze en andere mechanische ontwikkelingen die we hier eventueel nog gaan doormaken, de aanblik van ons bedrijf er over een paar jaar heel anders uitziet.”

Bijna vijftig jaar

Het bedrijf van Van Ruiten is 10 ha groot. De percelen liggen op vijf locaties binnen een straal van 300 meter van de vestiging aan de Heerenweg in Lisse. Ongeveer 5 ha wordt jaarlijks niet beteeld en ligt braak om zo schoner te worden. In de drie rolkassen, die een gezamenlijke grootte hebben van 2.250 m², kan jaarlijks bijna een hectare snijbloemen worden geteeld. Marco, zijn broer Raymond en neef Barry runnen het bedrijf sinds 2002. In 2005 stopte de vader van Barry en drie jaar geleden de vader van Marco en Raymond. Raymond is gespecialiseerd in de afzet van planten, Barry in de afzet van de bloemen, de teeltschema's en boekhouding, en Marco legt zich toe op taken als gewasbescherming en onderhoud. Volgend jaar bestaat het bedrijf Van Ruiten vijftig jaar. Dat wordt zeker gepast gevierd. De drie vinden ook dat het dan tijd wordt voor iets speciaals. “We denken eraan onszelf een logo en een eigen website cadeau te doen.”